

T. Pawłowski

"Dobór wskaźników w naukach społecznych", "Studia Logica" T.15 (1964) : [recenzja]

Studia Philosophiae Christianae 1/1, 283

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pierwotnymi systemu Sadowskiego są: implikacja wielowartościowa Łukasiewicza oraz dwa jednoargumentowe funktory T^1 i T_{n-1} określone przez odpowiednie matryce. System o k wyróżnionych wartościach posiada 13 aksjomatów. Obowiązują w nim dwie reguły dedukcji: podstawiania (analogiczna do reguły podstawiania w dwuwartościowym rachunku zdań) i odrywania, którą — pomijając symbolikę pracy Sadowskiego — można sformułować w sposób następujący: jeżeli dane wyrażenie implikacyjne jest tezą systemu n -wartościowego rachunku zdań o jednej wartości wyróżnionej oraz poprzednik tego wyrażenia jest tezą systemu n -wartościowego rachunku zdań o k wartościach wyróżnionych, to następnik tego wyrażenia jest tezą systemu n -wartościowego rachunku zdań o k wartościach wyróżnionych. Po prezentacji terminów, aksjomatów i reguł systemu Sadowski przeprowadza dowody zupełności dwu systemów n -wartościowych rachunków zdań: o jednej wartości wyróżnionej; o $n-1$ wartościach wyróżnionych. W zakończeniu pracy autor podaje krótki dowód deficycyjnej pełności własnego systemu.

E. Niezmański

FORMALIZACJA SOCJOLOGII

Pawłowski T.

Dobór wskaźników w naukach społecznych, „Studia Logica” XV (1964) 79—102

Praca zapoznaje z pojęciem wskaźnika w naukach społecznych oraz ze sprawą doboru wskaźników przez wzgląd na ich walory językowe, techniczne i teoretyczne. Autor proponuje określenie: „własność A jest wskaźnikiem własności B, jeżeli własności te łączy jakiś stały związek o charakterze bezwyjątkowej lub statystycznej regularności”. Odnosnie językowego waloru terminów oznaczających wskaźniki autor opisuje dwie tendencje skłócone a konkurujące ze sobą w praktyce naukowej socjologów: dbać o powszechną zrozumiałość nie przywiązywać większej wagi do zgodności terminologii naukowej z mową potoczną. Dobry wskaźnik winien służyć wykryciu rzeczywistości reprezentowanej przez badaną osobę postawy, czyli powinien mieć walory techniczne. Autor omawia niektóre sposoby ograniczenia wpływu czynników pomniejszających walor techniczny. Wskaźnik nadto powinien odznaczać się walorami teoretycznymi, t. j. wymaga się, by związany był z jakimś systemem socjologicznym. Dla zilustrowania zagadnienia związku wskaźnika z teorią autor przedstawia sposób powiązania wskaźnika nieracjonalnego zachowania (wybierania) z pewną teorią podejmowania decyzji.

Wojtasiewicz O.

*A simple model of the functioning of public opinion, „Studia Logica” XV (1964)
255—260*

Jest to próba zinterpretowania wprowadzonego na wstępie wzoru jako pewnego modelu kształtowania się opinii publicznej.